

MANIFEST MREŽE „SLOBODAN UNIVERZITET“

MISIJA

„Slobodan univerzitet“ je mreža profesora, saradnika, istraživača i ostalih zaposlenih na Univerzitetu u Novom Sadu i drugim visokoškolskim ustanovama u Vojvodini, zasnovana na principima akademske čestitosti, dostojanstva, ravnopravnosti i solidarnosti.

Mreža je nastala kao odgovor nastavnog osoblja Univerziteta u Novom Sadu na studentske blokade koje su počele u decembru 2024. godine i na zahteve koji su tom prilikom formulisani, okupivši univerzitetske nastavnike, saradnike i istraživače koji su pružili bezrezervnu podršku blokadi i zahtevima studenata.

Funkcija Mreže je pružanje različitih vidova podrške svojim članovima kroz interdisciplinarnu saradnju i udruživanje. Ona omogućava slobodan protok informacija, znanja i ideja, koje se ostvaruju kroz različite vidove komunikacije, udruživanja i delanja.

Osnovna ideja koja okuplja članove Mreže jeste zalaganje za vraćanje autonomije Univerziteta u Novom Sadu. Mreža „Slobodan univerzitet“ polazi od ideje univerziteta kao institucije koja, u zavisnosti od potrebe, deluje savetodavno i korektivno u procesu formulisanja i oblikovanja javnih politika, jer je ostvarivanje naučno-obrazovne funkcije univerziteta moguće jedino uz aktivno angažovanje u rešavanju konkretnih društvenih problema.

CILJEVI

„Slobodan univerzitet“ će kontinuirano ukazivati na sve systemske i pojedinačne nepravilnosti koje narušavaju osnovne principe nezavisnog i demokratskog funkcionisanja univerziteta.

„Slobodan univerzitet“ će insistirati na političkoj autonomiji univerziteta, odnosno na slobodi govora njegovih članova. Verujemo da je bez nje nemoguće razvijati demokratsko društvo, budući da ona predstavlja osnov argumentovane kritike državnog i društvenog poretka. Politička podobnost ne sme biti relevantan faktor u oceni rada članova akademske zajednice, pri čemu su pravo i dužnost akademske zajednice da utiče na unapređivanje vlastitog položaja, ali i društva u celini, neprikosnoveni.

„Slobodan univerzitet“ će insistirati na izmeni postojećih procedura, pravilnika i drugih akata kojim se uređuje rad fakulteta i univerziteta radi postizanja demokratskog izbora svih članova upravljačkih tela bez spoljnih uticaja. „Slobodan univerzitet“ će raditi na formulisanju predloga za procedure i prakse interne kontrole rada akademskih institucija, uz puno poštovanje načela autonomije, pravičnosti, smenjivosti i pluralizma. Mreža „Slobodan univerzitet“ će pružati podršku studentima u njihovoj borbi za izmenu procedura i pravilnika koji se tiču studentskog

organizovanja. Procedure moraju poštovati princip transparentnosti, ali i uvažavati princip participativnosti i inkluzivnosti kako bi se stavovi pojedinaca čuli i uvažavali.

„Slobodan univerzitet“ će se boriti za to da se interesi univerzitetske zajednice uvažavaju pri donošenju relevantnih zakona. Ovo se ne odnosi samo na uslove rada zaposlenih na visokoškolskim ustanovama, već i na naučnu, umetničku i obrazovnu politiku univerziteta. Obrazovne politike, ciljeve istraživanja i očekivane ishode obrazovanja ne smeju diktirati isključivo potrebe i interesi privrede i tržišta jer u tom slučaju obrazovanje, naučno znanje i umetnički rezultati kao dobra od opšteg društvenog značaja prestaju da budu osnovna svrha postojanja univerziteta, a autonomna naučna i društvena funkcija univerziteta postaje onemogućena.

„Slobodan univerzitet“ će raditi na sindikalnom organizovanju svojih članova, ali i drugih pripadnika akademske zajednice, kao i na negovanju kulture participativnosti i solidarnosti među univerzitetskim radnicima. Mreža „Slobodan univerzitet“ će, putem sindikalne borbe, ali i kroz druge oblike svoga delanja, posvećeno insistirati na ispunjavanju obaveza države prema univerzitetskoj zajednici.

STRATEGIJE

U skladu sa svojom vodećom idejom i navedenim ciljevima, „Slobodan univerzitet“ služi kao platforma za samoorganizovanje i formulisanje zajedničkih stavova univerzitetske zajednice.

Mreža „Slobodan univerzitet“ podržava samoobrazovanje svojih članova i drugih pripadnika akademske zajednice o pravno-političkim okvirima, organizacionim mogućnostima delanja i medijskoj pismenosti, uz pomoć interdisciplinarnе saradnje.

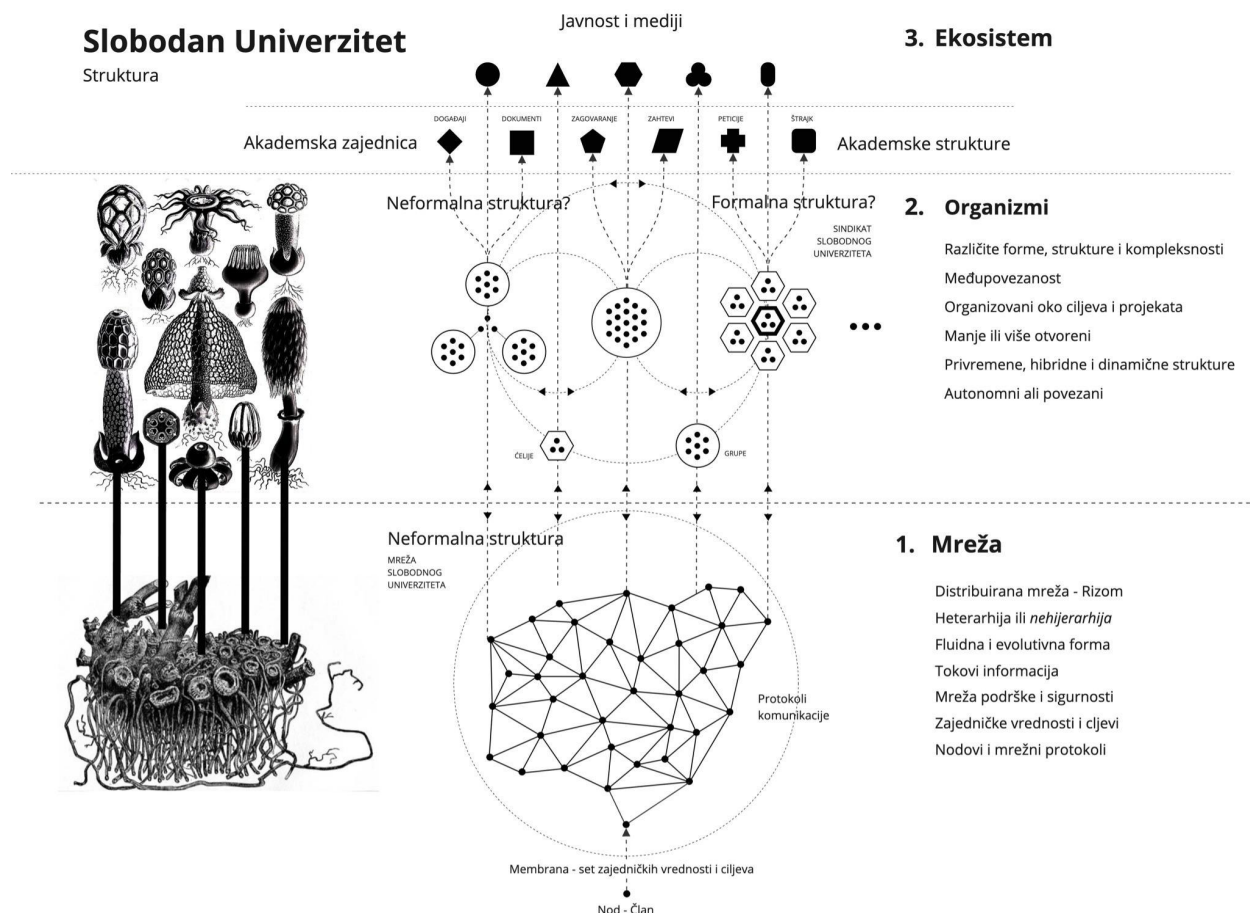
„Slobodan univerzitet“ podržava autonomiju i što aktivnije učešće studenata u procesima donošenja odluka, bezuslovno poštujući njihovu želju da ostvaruju i unapređuju sopstvena prava i položaj.

Mreža „Slobodan univerzitet“ vrši uticaj na akademsku zajednicu i akademske strukture, društvene strukture, predstavnike vlasti i širu javnost, kroz javne rasprave, predloge konkretnih mera i druge aktivnosti.

Mreža „Slobodan univerzitet“ posvećena je promociji naučnih i umetničkih istraživanja i rezultata kao dobra od opšteg društvenog značaja.

Bauk kruži Srbijom – bauk solidarnosti i demokratskog udruživanja njenih građana.

KONCEPT ORGANIZACIJE MREŽE „SLOBODAN UNIVERZITET“

Mreža

Članom ove mreže postaje se uz pretpostavku безусловne podrške studentima i njihovim zahtevima. Članovi se obavezuju na poštovanje ovog manifesta, koji formuliše principe na kojima mreža počiva, i ciljeva za koje se „Slobodan univerzitet“ zalaže.

Mreža je organizovana kao nehijerarhijski kanal komunikacije koja se realizuje putem komunikacione platforme (Signal), ali može da uključuje i druge tehnološke platforme za razmenu i arhiviranje podataka, ili za javnu komunikaciju (vebsajt, mejling lista i društvene

mreže). Administratori mreže nemaju upravljačku funkciju, nego su to volonterske pozicije koje se bave tehničkom administracijom i brigom o mreži.

Mreža je zajednički prostor velikog broja članova i zato zahteva njihovu zajedničku posvećenost stvaranju sigurnog i konstruktivnog okruženja koje neguje slobodu izražavanja, bez ugrožavanja prava i prostora drugih. Članovi zajednički definišu komunikacione protokole i pravila mreže.

Ova mrežna struktura je osnova iz koje proizlaze različite forme udruživanja i delovanja strukturiranih na različite načine, u zavisnosti od okolnosti i potreba.

Organizmi - grupe i druge forme samorganizovanja

Opisane podstrukture počivaju na principu dobrovoljnog udruživanja članova oko konkretnih ciljeva, zadataka ili inicijativa, podstičući interdisciplinarni karakter saradnje nasuprot tradicionalnoj strukovnoj organizaciji univerziteta. Formirane grupe proističu iz mreže na osnovu interesovanja njenih članova i nemaju mandat da kontrolišu ili upravljaju mrežom.

Forme udruživanja mogu imati različite strukture i načine upravljanja. Mogu biti organizovane kao ćelije, radne grupe, plenumi, kao horizontalne ili vertikalne strukture ili bilo koji drugi hibridni oblik koji odgovara prirodi grupe. Ove forme udruživanja mogu imati različito trajanje, od *ad hoc* sastanaka, preko grupa organizovanih oko kratkoročnih akcija, ciljeva i zadataka, do grupa koje se bave dugoročnim procesima. One mogu imati različite nivoe otvorenosti, shodno ciljevima i okolnostima, od potpuno zatvorenih formi do javnih grupa koje mogu da uključuju i ljude van mreže.

Grupe su autonomne u svom funkcionisanju ali se neguje razmena informacija, između pojedinačnih grupa i sa mrežom „Slobodan univerzitet“ u celini. Grupe se mogu međusobno udruživati i na različite načine povezivati u ostvarivanju zajedničkih ciljeva.

Grupe mogu da evoluiraju u formalne strukture koje ne zamenjuju mrežu, nego iz nje nastaju. Formalni i neformalni oblici organizovanja ne isključuju jedni druge.

Ekosistem

Mreža i iz nje nastali oblici organizovanja deo su šireg ekosistema s kojim mreža komunicira i koji uključuje širu akademsku zajednicu, akademske strukture, sindikate, medije i javnost.